

Дараклар

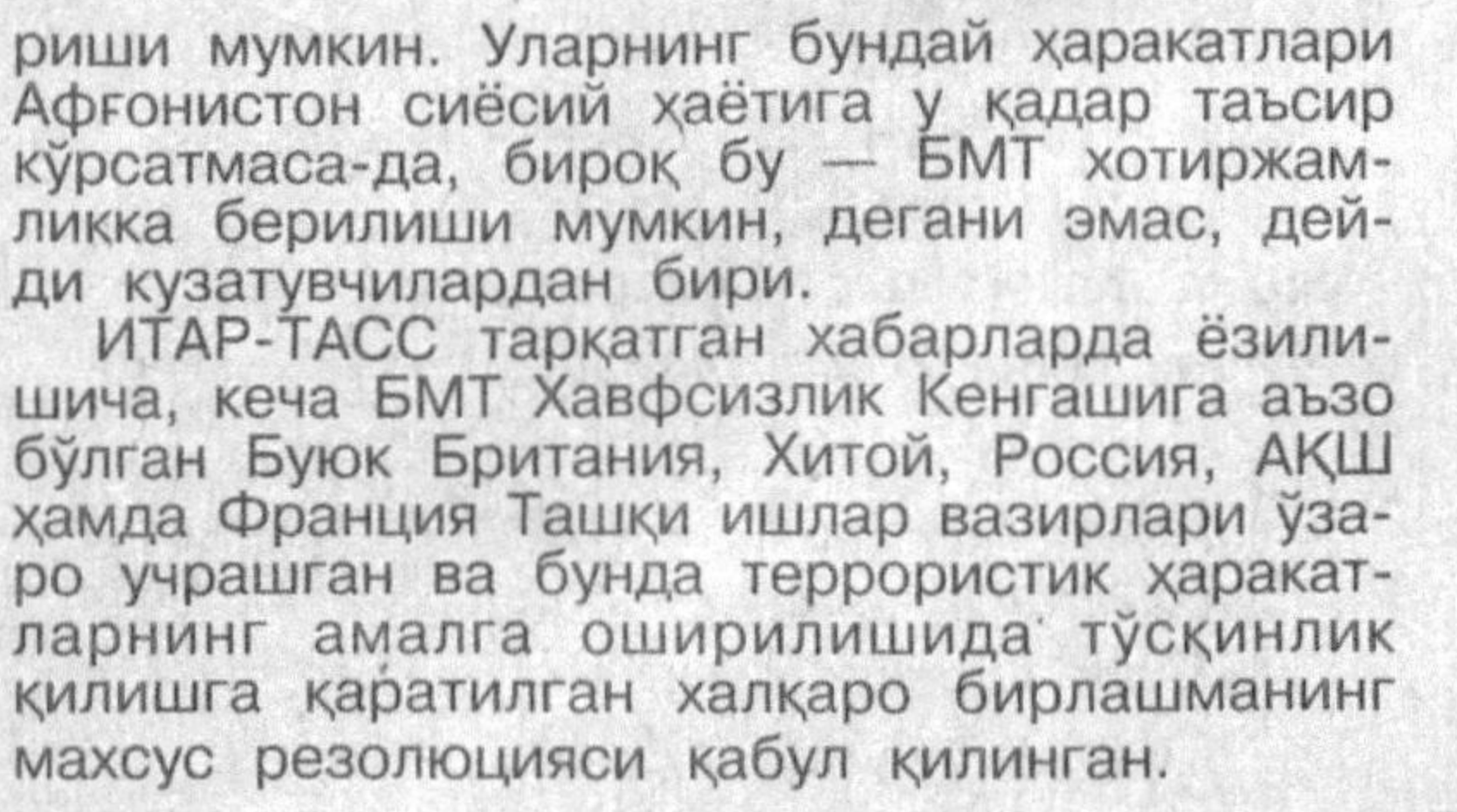
БМТ: толиблар хали ҳам хавфли

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши ўз аъзолари билан "ал-Қоида" гуруҳи ҳамда толибларнинг ҳаракатдаги кучларини бутунлай йўқ қилишга қаратилган чора-тадбирларни янада фаоллаштиришга қарар қилди.

Афғонистондаги сўнгги воқеаларни кузатиб борётган бир гуруҳ сиёсатчиларнинг фикрича, "ал-Қоида" етакчилари ва толиблар томонидан содир этилаётган турли жиноий ҳаракатлар БМТга жиддий хавф туғдириши мумкин.

Уларнинг бундай ҳаракатлари Афғонистон сиёсий ҳаётига у қадар таъсир кўрсатмасда-да, бироқ бу — БМТ хотиржамликка берилиши мумкин, дегани эмас, дейди кузатувчилардан бири.

ИТАР-ТАСС тарқатган хабарларда ёзилишича, кеча БМТ Хавфсизлик Кенгашига аъзо бўлган Буюк Британия, Хитой, Россия, АКШ ҳамда Франция Ташқи ишлар вазирлари ўзаро учрашган ва бунда террористик ҳаракатларнинг амалга оширилишида тўқсизлик қилишга қаратилган ҳалқаро бirlашманинг махсус резолюцияси қабул қилинган.

Табобат

Замонавий тиб илмига буюк таъбир Ибн Сино томонидан кўна Бухорода яратилган "Тиб қонунлари" асос солгани ҳеч кимга сир эмас. Дунё тиббиёт мактабларидида қарийб олти юз йил давомида асосий дарслик сифатида фойдаланилган бу асарнинг шон-шухрати ҳам ўзбек халқ таъбибларининг кўп миң йиллик таъриби ва анъаналарга эгаллиги далолатидир.

Истиқлол туйғули ўзбек халқ таъбибларининг асрий таъриби ва анъаналарини ўрганиши, уларни бугунги ҳаётимизга татбиқ этишга кенг йўл

Хитой Япониядан ўзиб кетди

Ўтган ҳафтада Хитой ҳукумати мамлакатда Интернет тармоғидан фойдаланувчилар сони бугунги кунга қелиб 59,1 миллионни ташкил этишини расман маълум қилди. 2002 йилда бу кўрсаткич 31 миллионни ташкил этган бўлса, эндиликда Хитой Японияни орта қолдириб, дунё бўйича АКШдан кейинги иккинчи ўринга кўтарилиб олди.

Хукумат статистика агентлиги вакиллари айтишича қараганда, бу ҳали ҳаммаси эмас. Экинчи орада Интернетдан фойдаланувчилар сони яна 27 миллион нафарга ортиб, уларнинг умумий сони 86 миллионга етди. Аҳолиси 1,3 млрд. бўлган Хитой учун бу натижа камлик қилмай, дейди агентлик вакиллари.

«Ялқов» америкаликлар

Бир неча йиллардан буюн «Нима учун америкаликлар ҳақдан ташқари семирдиб кетмокда?» деган савол тиббиёт ходимлари, социологлар ва сиёсатчиларни ташвишга солиб келаятган эди. Қарангки, бу саволга Гарвард Иқтисодий Илмлар Университети олимилари ҳисоблаган Дэвид Катлер, Эдвард Глейзер ҳамда Жесси Шагирослар нисбатан аниқ жавоб топгандай бўлди. Улар бунинг учун сўнгги 100 йиллик маълумотларни кўздан кечиришларига тўғри келди. Олимларнинг ҳисоботи беришларига қараганда, семизликнинг сабаби — аҳолининг камҳаракатлигида. Қолаверса, ёғли истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқариш тобора кўпайиб бораётгани ҳам америкаликларнинг семирдиб кетишларига сабаб бўла олади.

Интернет хабарлари асосида Нодир ШОҶ тайёрлади

Маънавият

Маънавият ҳақида ўйлар эканман, умр йўлларида инсоннинг ахлоқу одоби, меҳри муҳаббати, ҳурмату иззати ва ўрни қандай бўлиши ҳақида кўп ҳаётий мисолларни кўрдим.

Хар тоифадаги инсонлар феълдан кўсулар эмас, шу юртга, шу Ватанга кичик бўлса ҳам фидолик, озгина қуноқчалмик ва бир чимдим қўлиб излагим қолди. Шу беш кунлик дунёда фақат ўзи гойиб бўлиш гамида ва шон-шухрат илжини утгаларни қўли билан итариб юрган кимсаларни кўрганда эса иччимдан ҳайқираман.

«Бу кенг дунё ҳаммамизга етмайди».

Юрагимга қўйилиб келган ўқин ва ўқин эса тошқин дарёдек сабримни синайди. Юрак қирғоқларини гоҳ ювиб, гоҳ бузиб сўз айтишга ундаган тугёнларим ёғилверади, ёғилверади.

Мен сизга биродарим, деб мурожаат қилгим келди. Чунки «биродар» деган сўзда бир-бирига суяниш, бир-бирини қўллаб-қувватлаш ва, энг муҳими, шу беш кунлик дунёда бир-биримизга кераклигимизни аниқлашдек бўлган. «Дўст» демоққа эса биз ҳали тайёр эмасмиз.

Инсон дунёда ёлғиз дарахдек яшолмайди, ёлғизлик фақат Аллоҳга ярашади, деганлар. Биламан, сиз боғлар кезасиз, ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас оласиз, муаттар гулларнинг бўйидан сармаст бўласиз! Шохлари бир-бирига туташиб кетган, бир-бирига сал эғиллиб турган дарахлардан маъно ўқиганмисиз, биродар! Илдизлари шу она tupроқ бағрида бир-бирига

боғланиб, табиат инъом этган озқаларни бирга баҳам қўриб, талашиб-тортишмай кўкка буй чўзган дарахларнинг бўйидан кучингиз келмайдими?

Дарахлар сабоғи сиз билан менга ҳаёт дарсини ўргатса-ю, нега бизлар ёлғиз дарахдек боғ бўлишни орзу қиламиз, нега бизлар шох-веради, тўғрими?

Саволларим кўп биродарим, саволларим асли ўзим-га, сизни қийнаб қўйган бўлсам, узрим тилимда!

Мен қўшларга қойил қолман, яшашни ўргатгани учун қанотларини силғим қилди. Нега дейсиз-да, биродар. Қаранг, бери қўнган шохга қелиб яна бири қўнади. Нега мен қўнган шохга қўндинг, деб бир-бирини чўқишмайди. Улар биздан ҳам кўпроқ биلىшадими дейман, биродар, дунёнинг ҳаммага етишини, а! Харқалай, ўрганасан арзийди, қушларнинг Ватани бўлмаса ҳам!

Биродарим — бирилгим, мен шундай холларга дуч келганимда Ватанга қарашга уялман, ғуноҳордек сезаман ўзимни!

Онам, менинг меҳрибон онам, ака-укалар, опа-сингиллар талашиб-тортишиб юрганимизда жимгина қўзларидан эш тўқарди, ўзимизча улардан эдик, севинч ёшлари, деб. Энди бўлса... Ох, онагинам-а, меҳр-оқибатнинг шундай бошланганидан алам ёшларини тўққан экан-ку.

Ватан — онажим, бизга қараб турибди, биз буюк миллат фарзандлари бир-биримизга суяниб, бир-биримизни қўллаб-қувватлаб яшайлик, дунё етди ҳаммамизга. Дарахлар, майсалар, қушлар... Нима бўлибди, улар бизга ҳавас қилиб яшасинлар!

Кўнглимда гапларим кўп эди... Биродарим — бирилгим.

Ҳамид НОРҚУЛОВ

Акс-садо

ИНСОН ҒАЙБИ АНГЛОЛМАС

(Давоми. Бошланғич 1-бетада)

Маълумки, замин инсонларнинг макони, осмон эса малойикаларнинг ошёнидир. Аллоҳ таоло Узининг Ердаги бандалари хусусидаги барча ҳукм-фармонларини адо қилишни ана шу фаришталар зиммасига юклагандир. Оламда учинчи бир тоифа — жинлар тоифаси ҳам борки, инсонлар узоқ йиллардан бери улар билан турли хил алоқада бўлиб келганлар. Хатто Сулаймон (а.с.) ҳузурда жинлар энг оғир ишлар билан машғул бўлиб хизмат қилганлар. Бу ҳақда Қуръони каримда бундай дейилди: «(Сулаймонга)... жинлардан ҳам Парвардигорининг изни билан унинг қўл остида ишлайдиган (жин)ларни (бўйсундириб қўйгандирми). Улардан ким Бизнинг амримиздан четласа, Биз унга ўз азобидан тотириб қўйримиз» («Сабаъ» сураси, 12-оят).

Бундан ташқари, жинларнинг айримлари осмондаги фаришталарнинг ўзаро гапларини ўргинча эшитиб олиши, Ердаги фолбилларга етакчи бўлишидан бундай баён қилилди: «Биз (илгари) ундан (осмондан баъзи) жойларга (фаришталар сўзларини) эшитиб олиш учун ўтириб олар эдик...» («Жин» сураси, 9-оят).

Жинлар ва фолбилларнинг бундай алоқалари Пайгамбаримиз Мухаммад (с.а.в.га Қуръони карим нозил бўлиш замонида қадар давом этди. Исломи дини келгунча кўплаб қоҳинлар уларнинг берган ғайбий хабарларни билан жуда машур бўлганлар. Масалан, Расулulloҳ (с.а.в.) туғилган кечанда Эрон подшоҳи Хусравнинг сароили ўртасидан дарз кетиб ёриди ва ўн туртта минораси қўлаб турди. Худди шу кечанда Хусравнинг вазири Мубадон фалати туш кўрди. Сароининг бузилиши ва вазирийнги туши қандай маънога эга эканини билиш мақсадида подшоҳ Шом тарафда яшайдиган машур Сотих исми қоҳинга чепа юборди. Сотих эса шу кечанда туғилган бир чақалоқ келажакда пайгамбар бўлиши ва Эрон ҳам унинг динига кириши ҳамда ўша замонгача яна ўн тўрт подшоҳ форс мамлакатини идора этиши ҳақида хабар берди. Замон ўтиши билан унинг сўзлари тўғри эканлиги маълум бўлди.

Жинларнинг тинчгина ва қаршилликсиз осмонга чиқиб хабар келтиришининг вақти Қуръони карим нозил бўла бошлаши билан ниҳоятга етди. Юқорида келтирилган оятда жинлар осмонда баъзи жойга ўтириб олиб фаришталарнинг сўзларини ўргинча эшитишлари баён қилинган эди. Уларнинг тинчгина бузган ва ишларига яқун ясаган воқеа ҳақида Қуръонда бундай дейилди: «... Энди ҳозир (Мухаммад пайгамбар бўлган), кимки (қайси жин) тунгламоқчи бўлса, ўзини қузатиб турган бир (учар) юлдузни толар. Биз ердаги кишиларга ёмонлик ирода қилганимизни ёки Парвардигорларни уларга тўғри йўлни ирода қилганимиз, билмасмиз» («Жин» сураси, 9-10-оятлар).

Бошқа бир оятда эса бундай марҳамат қилинади: «Илло (у жинлардан) бировтаси (малойикаларнинг сўзини) яширинча эшитиб олса, бас, уни очик (учар) юлдуз қувиб етар (ҳалок

этар)» («Жин» сураси, 18-оят). Ушбу оятлардан маълум бўлдики, Аллоҳ таоло Қуръони каримни нозил қилиши билан жинлар учун осмон эшиги ёпилди. Ваҳийнинг мусаффолигини таъминлаш ва одамлар орасида шубҳага ўрин қолдирамаслик ҳамда Қуръон оятлари билан фолбилларнинг сўзлари аралашиб кетмаслиги учун ҳам Аллоҳ таоло жинларнинг осмонга чиқиб келишини ман қилди. Осмонларга қўриқчиларни қўйди. Осмондаги учар юлдузлар ана шундай шайтон-жинларга отилган ўқлардир.

Баъзи кишилар назарида жинлар ғайбий ишларни билдиллар, деб ишондилар. Аслида улар ҳам ғайбдан бе-хабардилар. Бунга қўйиладиган оятлар ҳам далolat қилди: «Бас, қачонки, Биз (Сул-аймонга) ўлимни ҳукм қилганимизда, унинг ўлимга фақат асосини ебётган кемирувчи қургинга далolat қилди. Бас, қачонки, у қулаб тушган, жинларга аниқ бўлдики, агар улар ғайби билувчи бўлганларида бу хор қилувчи азоба (меҳнатда) қолмаган бўлур эдилар» («Сабаъ» сураси, 14-оят).

Маълумки, Сулаймон (а.с.) асога суялган ҳолда жон таслим қилган. Унга хизмат қилувчи жинлар эса, унинг вафот этганини билмасдан, оғир ишлариди давом этдилар. Сулаймон (а.с.) суяниб турган асоси бир йил давомида ёғоч курти еб, ичини кемирди. Натижада Сулаймон (а.с.) ерга қулаб тушадилар. «Сулаймон» ўлди, девлар қутулди» деган нақл ҳам шундан қолган. Агар инсонлар ўйлагандек, жинлар ғайбий сўзлардан хашиша оғох бўлсалар эди, ўша ҳолатда Сулаймон (а.с.)нинг вафот этганини билиб, мажбурий қилаётган оғир ишларини тўхтатган бўлар эдилар.

Фолбилликни Исломи дини қандай муносабатда бўлади? Бу ҳақда қўлаб ҳадислар келтириш мумкин. Жумладан: Бир киши Расулulloҳ (с.а.в.)нинг ҳузурига келиб, қўлга бир нарсани беркитди: «Бу нима?» деб сўради. Шунда Расулulloҳ (с.а.в.) очикдан очик топқир эмаслигини айтиб, фолбиллик ва фолбиллар дўзахийдир, дедилар.

Бошқа бир ҳадисда: «Кимки бирор қоҳиннинг олдига борса ва унинг айтган сўзига ишонса (тасдиқласа), қирқ кунгача унинг намозлари қабул қилинмайди».

Қуйидаги ҳадис бундан ҳам оғирроқдир: «Расулulloҳ (с.а.в.) бундай дедилар: «Кимки фолбин ҳузурига бориб, ундан бирор нарсаси ҳақида сўраса, қирқ кунгача ўша одам учун таъво эшиги ёпилди. Агар қоҳиннинг айтган сўзига ишонса, кофир бўлади».

Ушбу сўзлар мунажжим ва уларнинг сўзларига ишонувчан кишиларга ҳам тегишлидир. Чунки юлдузлар фақатгина уч нарсаси учун: осмонга эйланган, жин ва шайтонларга отиш учун тош ва инсонлар йўл топиб олишлари учун аломат — белги қилиб яратилган ҳадисларда баён этилган. Юлдузлар ҳеч қачон инсонларнинг тақдирини ва келажакдаги ҳодисаларга далolat қилмайди.

Аллоҳ таоло барчаларини мизни Узининг ҳидоят йўлидан адаштирмасин. Имонда ва эътиқодда мустаҳкам қилиб, илмимизни янада зиёда этсин.

Ҳожи Абдуразақ ЮНУС, Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси ўринбосари

НОЁБ МИЛЛИЙ БОЙЛИК

Ўзбекистон халқ таъбибати Академиясининг Президент Ислом Каримов гоъларидан келиб чиқиб, мамлакатимиз фуқаролари саломатлигини асраш борасида амалга ошириладиган вазифалар

КОНЦЕПЦИЯСИ

очилди. Зотан, бебаҳо таъриб ва анъаналар моҳияти эътибори билан Президентимиз томонидан илгари сурилган «Ўзбекистон — келажакдаги буюк давлат», «Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва, албатта, бахтли бўлишлари шарт» каби олийжаноб гоъларнинг рўёбга чиқишига хизмат қилди. Президентнинг «Болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тўғри тўғрисида»ги Фармони ҳам шу инсонларвар гоъа ҳамонхандир.

Фуқароларнинг саломатлигини асраш муаммолари тахлили, мамлакат раванқи ва миллий тараққийтини таъминлашда ушбу соҳа асосий омиллардан эканлигини яна бир бор исботлайди. Мазкур муаммо фуқаролар саломатлигини асрашда қўлланмалаётган таъбибларнинг замон талабига жавоб берадиган даражага кўтарилиши, шунингдек, экологик ва демографик муаммоларни турли хасталикларнинг кундан-кунга ортиб бораётгани билан узвий боғлиқ ҳолда тахлил қилинишини тақозо этади.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Бош Прокуратура, Давлат Божхона қўмитаси, Табиати муҳофазат қилиш қўмитаси, Давлат Солиқ қўмитаси, «Узвевасаб-завотузумсанот» ҳолдинг компанияси, «Узёғмойтамакисанот» ассоциацияси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва таъбибдорлар палатаси, Ўзбекистон телерадиокомпанияси, Адлия вазирлиги, барча оммавий ахборот воситалари, Алоқа вазирлиги, Давлат спорт қўмитаси, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Қамолат» ёшлар ижтимоий харакати, республика «Махалла» хайрия жамғармаси, «Экосан» ва «Ибн Сино» халқаро жамғармалари раҳбарлари ва барча бўғиндаги ҳокимият вакиллари ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар ечиминида фаол иштирок қилишлари лозим.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Буюк таъриб ва анъаналар моҳияти эътибори билан Президентимиз томонидан илгари сурилган «Ўзбекистон — келажакдаги буюк давлат», «Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва, албатта, бахтли бўлишлари шарт» каби олийжаноб гоъларнинг рўёбга чиқишига хизмат қилди. Президентнинг «Болалар спортини ривожлантириш жамғармасини тўғри тўғрисида»ги Фармони ҳам шу инсонларвар гоъа ҳамонхандир.

Фуқароларнинг саломатлигини асраш муаммолари тахлили, мамлакат раванқи ва миллий тараққийтини таъминлашда ушбу соҳа асосий омиллардан эканлигини яна бир бор исботлайди. Мазкур муаммо фуқаролар саломатлигини асрашда қўлланмалаётган таъбибларнинг замон талабига жавоб берадиган даражага кўтарилиши, шунингдек, экологик ва демографик муаммоларни турли хасталикларнинг кундан-кунга ортиб бораётгани билан узвий боғлиқ ҳолда тахлил қилинишини тақозо этади.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Бош Прокуратура, Давлат Божхона қўмитаси, Табиати муҳофазат қилиш қўмитаси, Давлат Солиқ қўмитаси, «Узвевасаб-завотузумсанот» ҳолдинг компанияси, «Узёғмойтамакисанот» ассоциацияси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва таъбибдорлар палатаси, Ўзбекистон телерадиокомпанияси, Адлия вазирлиги, барча оммавий ахборот воситалари, Алоқа вазирлиги, Давлат спорт қўмитаси, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Қамолат» ёшлар ижтимоий харакати, республика «Махалла» хайрия жамғармаси, «Экосан» ва «Ибн Сино» халқаро жамғармалари раҳбарлари ва барча бўғиндаги ҳокимият вакиллари ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар ечиминида фаол иштирок қилишлари лозим.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Фуқароларнинг саломатлигини асраш муаммолари тахлили, мамлакат раванқи ва миллий тараққийтини таъминлашда ушбу соҳа асосий омиллардан эканлигини яна бир бор исботлайди. Мазкур муаммо фуқаролар саломатлигини асрашда қўлланмалаётган таъбибларнинг замон талабига жавоб берадиган даражага кўтарилиши, шунингдек, экологик ва демографик муаммоларни турли хасталикларнинг кундан-кунга ортиб бораётгани билан узвий боғлиқ ҳолда тахлил қилинишини тақозо этади.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Бош Прокуратура, Давлат Божхона қўмитаси, Табиати муҳофазат қилиш қўмитаси, Давлат Солиқ қўмитаси, «Узвевасаб-завотузумсанот» ҳолдинг компанияси, «Узёғмойтамакисанот» ассоциацияси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва таъбибдорлар палатаси, Ўзбекистон телерадиокомпанияси, Адлия вазирлиги, барча оммавий ахборот воситалари, Алоқа вазирлиги, Давлат спорт қўмитаси, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Қамолат» ёшлар ижтимоий харакати, республика «Махалла» хайрия жамғармаси, «Экосан» ва «Ибн Сино» халқаро жамғармалари раҳбарлари ва барча бўғиндаги ҳокимият вакиллари ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар ечиминида фаол иштирок қилишлари лозим.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Фуқароларнинг саломатлигини асраш муаммолари тахлили, мамлакат раванқи ва миллий тараққийтини таъминлашда ушбу соҳа асосий омиллардан эканлигини яна бир бор исботлайди. Мазкур муаммо фуқаролар саломатлигини асрашда қўлланмалаётган таъбибларнинг замон талабига жавоб берадиган даражага кўтарилиши, шунингдек, экологик ва демографик муаммоларни турли хасталикларнинг кундан-кунга ортиб бораётгани билан узвий боғлиқ ҳолда тахлил қилинишини тақозо этади.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Бош Прокуратура, Давлат Божхона қўмитаси, Табиати муҳофазат қилиш қўмитаси, Давлат Солиқ қўмитаси, «Узвевасаб-завотузумсанот» ҳолдинг компанияси, «Узёғмойтамакисанот» ассоциацияси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва таъбибдорлар палатаси, Ўзбекистон телерадиокомпанияси, Адлия вазирлиги, барча оммавий ахборот воситалари, Алоқа вазирлиги, Давлат спорт қўмитаси, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Қамолат» ёшлар ижтимоий харакати, республика «Махалла» хайрия жамғармаси, «Экосан» ва «Ибн Сино» халқаро жамғармалари раҳбарлари ва барча бўғиндаги ҳокимият вакиллари ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар ечиминида фаол иштирок қилишлари лозим.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Мамлакат соғлом фуқароларининг саломатлигини асраш концепцияси Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси фаол иштирокида амалга оширилиши кўзда тутилган, кенгайтириб бўлмайдиган долзарб масалалар мажмуасидан иборат. Зеро, ҳар бир инсоннинг соғлиғи миллий бойлигимизнинг бир бўлаги бўлса, бу бойлиқни кўз қорачиқдай асраш ҳар бир фуқаронинг виждоний бурчидир.

Фуқароларнинг саломатлигини асраш муаммолари тахлили, мамлакат раванқи ва миллий тараққийтини таъминлашда ушбу соҳа асосий омиллардан эканлигини яна бир бор исботлайди. Мазкур муаммо фуқаролар саломатлигини асрашда қўлланмалаётган таъбибларнинг замон талабига жавоб берадиган даражага кўтарилиши, шунингдек, экологик ва демографик муаммоларни турли хасталикларнинг кундан-кунга ортиб бораётгани билан узвий боғлиқ ҳолда тахлил қилинишини тақозо этади.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Бош Прокуратура, Давлат Божхона қўмитаси, Табиати муҳофазат қилиш қўмитаси, Давлат Солиқ қўмитаси, «Узвевасаб-завотузумсанот» ҳолдинг компанияси, «Узёғмойтамакисанот» ассоциацияси, Товар ишлаб чиқарувчилар ва таъбибдорлар палатаси, Ўзбекистон телерадиокомпанияси, Адлия вазирлиги, барча оммавий ахборот воситалари, Алоқа вазирлиги, Давлат спорт қўмитаси, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Қамолат» ёшлар ижтимоий харакати, республика «Махалла» хайрия жамғармаси, «Экосан» ва «Ибн Сино» халқаро жамғармалари раҳбарлари ва барча бўғиндаги ҳокимият вакиллари ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар ечиминида фаол

Шоҳбаҳт:

*Кўнгулга фушур етмайин роз оғилмас,
Садаф гар бутун бўлса, гавҳар соғилмас.*

Алишер НАВОЙЙ

Мерос

Абул-Қосим
Махмуд ибн Умар ибн Аҳмад
Аз-ЗАМАХШАРИЙ

НОЗИК ИБОРАЛАР

Бир тоифа одамлар борки,
уларнинг тушаклари гафлат бе-
шикларига обдон белангандир.
Уларнинг кўзлари бедорлик
(уйқусизлик) оз (кам) бўлади-
ки, бамисоли қолонлар синга-
ри.

Агар бирор қайғу-алам юз
бергани ёки таъзияли жойини
эшитсанг, дарҳол у ерга бор.
Агар зиёрату меҳмондорчилик-
ка чақирилсанг, унда ўзинг
уйлаб иш тут (ўзинг биласан).

Подшоҳнинг энг яқин киши-
си яқинларнинг ичидан энг улу-
ғдир, хавф-хатар пайтларида
уларга (хавф-хатарга) яқинро-
ғдир.

Тоғнинг энг тепасига (чўққи-
сига) чиққан киши ундан ақил-
дудан гоят кўп озоғ бўлмоғи
лозим.

Агар сенга нисбатан ўз би-
родаринг бирор хиёнат қилса,
унга яқинлашадан ўзингни
тий. Унинг мақру ҳийласидан
ўзинги муҳофиза этишга ҳара-
кат қил.

Бошга мушкул иш ва таш-
виш тушганда мунис бўлиб,
одамларга меҳр-мухаббатлироқ
бўласиз, аммо давлату неъмат-
ларга эришганингизда бағри-
тошларга мўйин бўласиз.

Ававал қилиб келган хайрлиғу
эзгуликларингизга кейин ҳам
(яъни доимо) эзгулик кўша-
ринг, чунончи, қўшинг қано-
тидаги кичик патлари қатта
патларига мадаққордир.

Фисқу фасод қилувчилар ва
фожирлар кўнаса, Аллоҳ тао-
ло вабо юборарди.

Аҳмоқ киши ҳақмат лазза-
тини билмайди, бамисоли ту-
мом киши зулмин ҳидини сез-
масалидек.

Бирор мамлакат (ҳокими-
ят) ишларининг орқага кети-
ши сабаб — вабо кўп бўлиб,
тузусларини тартибларининг
сусайишидандир.

Ҳалол-покиза киши доимо
хотиржам тинчликдир. Ёл-
роғга хайрату ёмонлик қилади-
ган киши эса ҳалокатга гирифт-
тордир.

Одамнинг сиртқи ботини
(ичи) тўри, саломат ва тузук
бўса, унинг захори (ташқари-
си) ҳам саҳий ва салим бўлур.

Агар тиланиннг ортинча
сўзлашига эга бўла олмасанг,
унда тилингни ҳақонини шай-
тонга топширган бўласан.

Туйғу

Табассум... Бахри дилин-
гиз ярайди бу сўзни эшит-
ганда. Юзингизда шодлик
балқийди кимдир сизга табас-
сум билан боқса. Ундан маҳ-
рум таниш-нотаниш инсонлар
бир-бирларига зарда билан,
кўрс-кўлол муомаласини
кўрганингизда қалбингиз
огрийди. Бундай муносабат-
лар кишининг теъда асабий-
лашувига олиб келади.

Кайфияти йўқ одамнинг
кўнглини кўтариш эса жуда
яхши. Узингиз газабланиб
турганингизда бирор сизга
табассум қилса, қандай яхши.
Жаҳддор бир кимсанинг хат-
ти-ҳаракати атрофдагилар-
нинг барчасига бирдек таъ-
сир қилади.

Ҳаммаси кайфиятга ва ин-
соннинг ўз ихтиёрига боғлиқ.
Бўнинг учун эса ҳамиша та-

ТАБАССУМ у ҳам савобдир

бассумли бўлиш кишига ҳузур
бахш этади. Чунки у ҳам са-
вобдир. Зотан, Пайғамбарий-
миз (с.а.в.): "Яхшиликни чеҳ-
ралари очиб, хушрўй одам-
лардан кўтинглар", дея бе-
корга марҳамат қилмаганлар.
Ушбу ҳадиси шарифни ҳаз-
рати Алишер Навоий "Арбаъ-
ин"да бундай ифода этади-
лар:

Эйки бир ишда
ҳожатинг бўлса,
Яхши юзлукдан иста
бахшойиш.
Токи бахшойишининг
аввалроқ,

**Кўрмагининг
етушга осейиш.**
Одамлар бир-бирисиз
яшай олмайдилар! Шундай
экан, нега улар орасида адо-
ват, ҳасад, қонхўрлик авж ол-
ган? Нега бир-бирини алдай-
ди, ўғирлик ва бошқа жино-
ятлари содир этади? Булар
— қалбнинг нопоқлигидан,
шайтон ва нафсига эргашиб,
Хақни унутганидан эмасми?
Инсонларнинг бир-бирига
ишонсизлиги-чи?
Менинг назаримда, Ярат-
ганининг ваъдаларига ишон-

маган одамга қандай ишониш
мумкин? Барча ёмонликлар-
дан воз кечган кишиларга
Аллоҳ таоло охиратда жамо-
лини ваъда қилди. Ахир, бу-
тун борлиқни яратган Зот-
нинг жамолини кўришни ким
хохламайди, дейсиз?! Лекин
биз эса ёмон феъл-ахлоқлар-
имиз билан шугулланмас-
дан, уларнинг сонини кўпай-
тириш билан оворамиз.
Барча имкониятлар ўз
кўлимизда. Улардан оқилона
фойдаланиш эса виждонимиз
олдида турган энг буюк масъ-
улиятдир. Чунончи:
...Бу ўткинчи

дунёи дунда
Очиқ чеҳра, ширин
тил-ла,
Яхшиликка томон ҳар кас
Бирлашсалар пок
севги-ла.
Ишқ бор жойда
адоват йўқ,
Ғазаб йўқдир,
залолат йўқ.
Ишқ бор жойда
Адолат бор,
Ихлос ила Садоқат бор.
Ё Раб, Сендан
тилагим шу —
Ҳар кўнгулга қомили
Ишқ бер.
Кибр, ҳасад билан эмас,
Самимий, хуш
табассум бер.
Иноят УБАЙДУЛЛАЕВА

Назм

ГҲЛ СҲЛДИ, ДҒБ ИИФЛАР КИШИ ИҲҚ

КУЗ СЕЗИМЛАРИ

*Дунё, дунё — кўҳна тегиримон,
Ун каби элайди ҳар биримизни.
Нафасимиз — азон, танимиз ларзон,
Ийлаб этиб қошмаг тушиди бир сочим.*

Карим БАХРИЕВ

*Рақсга тушади инжа яроқлар,
Адабсиз самога кўзимни тикдим.
Нафармон гунчалар титраган чоғлар
Осмонга талпиндим. Кўйдим... Кўникдим.*

*Соҳир нигоҳларнинг милтироқ чўгин
Еллардан авайлаб кўмиб ташладим.
Валлийлар фикратин кўнгулга тугиб,
Абдулардай секин яшай бошладим.*

*Соқинлик истадим. Хаёлим — ҳамроҳ.
Ерларга эзидим. Кўклардан кўрдим.
Ва лекин ҳовуздан термуларди моҳ,
Ариқларда осмон аксини кўрдим.*

*Яшил олма оқди нигоҳга ноғоҳ,
Ширин ифорларга тирилдим чоғи.
Ақиқ товушлардан қулоғим — уйғоқ,
Ийлаб этиб қошмаг тушиди бир сочим.*

*Лабимни тоқиб босдим шохларга,
Илдизларни силаб ўсди бармоғим.
Кўнгулим, кўнгулим энди тенгдир тоғларга,
Керак яшамоғим, қуймоқ, кўрмоғим...*

*Раъно, Раъно, жуда гўзалсан,
Жуда ёшсан, кўрқаман, Раъно.
Сен келдинг-у сокин лаҳзалар
Бўлди пурмаъно.*

*Бу дунёнинг тарихи қадим,
Дунё — кўҳна, сен — гулсавсан.
Дунё — дағал, сен — жуда инжас,
Кўз ёшидай тиниқсан, софсан.*

*Олам — гулзор, ҳам олам — сахро,
Осон эмас яшамоқ, Раъно.
Богда қайчи ушлаб кезарлар
Ва энг гўзал гулни узарлар.*

*Одамзодда кўндир жумбоқлар,
Оҳуларни излар ва отар.
Турт томонда изғийди зўғлар,
Сайроқ бўлур қафасда ётар.*

*Кўзинг — сеҳр, кипрингиз ўқдир,
Овозингдан эриб оққанлар —
Гул олиб, пул олиб чопанлар
Ниятидан хабаринг йўқдир.*

*Гўзалликка қийиндир аслан,
Мен қошигда ёшай қалқаман.
Раъно, Раъно, жуда гўзалсан,
Жуда ёшсан, Раъно, кўрқаман...*

Сана

«МАШЪАЛ» 25 ЁШГА ТЎЛДИ!

тўрт соатдан олти соатга, ун-
дан тўққиз соатга, тўққиз со-
атдан ўн тўрт соатга, ундан
сўнг эса йигирма уч соатга
етди. Айни пайтда айрим
иктисодий сабаблар инобат-
га олиниб, эшиттиришлар
учун йигирма бир соат аж-
ратилди, албаттаки, тинглов-
чиларнинг кўнглини олиш
учун бу оз фурсат эмас! Энг

Амиров, Тўлаган Тўхтаев,
Исроилжон Исмоилов, Азим
Алимов, Шавкат Хамидов,
Мунирахонов Ғаниева билан
биргаликда марҳум журнали-
стлар Наримон Ирисов, Зай-
ниддин Тожиёв, Шухрат Қо-
симов, Мирзахмад Раҳимов-
ларнинг меҳнати сингганини
ҳам алоҳида ҳурмат билан
таъкидлаш жоиз.

каби ўнлаб малакали жур-
налистлар эшиттиришлар си-
фатини ошириш йўлида ти-
нимсиз изланишлар олиб
боришмоқда. Шу ўринда
«Машъал»нинг вилоятларда
меҳнат қилаётган захматқаш
мухбирлари меҳнатини эсла-
маслик одобдан бўлмас. Ай-
нан улар тайёрлаб узатаёт-
ган репортаж, ҳабар, интер-
вьюлар эшиттиришларнинг
янада жонли бўлишини таъ-
минламоқда.

Бугун «Банк ва ислохот»,
«Матбуот ва ҳаёт», «Қонун ус-
туворлиги — давр талаби»,
«Нафосат бустони», «Миллат
келажаги оналар қўлида»,
«Халқаро ҳаёт» ва бошқа тур-
кумдаги эшиттириш ва рун-
лар тингловчиларга манзур
бўлмоқда. «Давр садоси»
эшиттиришининг садоси эса
Европага қадар кетган.

«Машъал»ни сайёраимизда-
ги 120 дан ортиқ давлатда
тинглашди. Муҳожириятдан
дошларимиз миллий рух,
миллий музыка йўнлашиб
кетган эшиттиришлар қати-
да Ватан муждалари ёғила-
ётганини қалдан ҳис қили-
шади. Магрибу машриқдан
дирекция ижодий жамоаси
номада келаятган миннат-
дорлик мактубларининг сон-
саногий йўқ: Саудия Араби-
стони, Туркия, Греция, Фран-
ция...

Фурсатдан фойдаланиб,
«Машъал»чи ҳамкасблари-
мизни ушбу муборак сана
билан чин қалбдан қутлаб
қоламиз!

Норали АСЛОН

Чўлпон дарди

*Сен «Ватан» деб
туриб оқат ютарсан,
Мен ютарман қон.
Тамаки чекарсан
«Элим» деб сўзлаб,
Мен чекдим афшон.*

*Мен ерга тушдим.
Сен «Юртим» деганда
рақсга тушинг,
Мен терга тушдим.
«Комил Ватаним», —
деб мактайсан тинмай,
Безайсан либос.
Туркистонни қомили
кўрайин, дея
Кўрғошин.*

Шаккоклик

*Чилвир сочларингни кўлим топади,
Лабингни қопташ тилим топади.
Севгимиз, оёғим толади ахтариб,
Энди изларингни йўлим топади.*

Чарос, Раъно ва Шахло

*Дунёси шу экан — розим қоладир,
Кўпим кетиб борар, озим қоладир.
Бобом шароб ичиб пиёла кўйган —
Токчада мунгайиб сизим қоладир.*

Васият

*Сиз бахт ҳақда ёднингиз тинмай.
Мен йўлдошим. Секим. Билдирмай.
Жонингизга теғдим. Нетарман.
Озроқ чидаг. Мен ҳам кетарман.
Чилвирлар ўрмалар хайрон.
Шамол дайдиб. Эзлар ҳазон.
Чўккалайди эл-замбил тоғлар.
Горлар увлар. Шовулар боғлар.
Мен ўламан. Отаверар тонг.
Гул очилар. Сўлар ногаҳон.
Дунё кендир. Гулга иши йўқ.
Гул сўди, деб йўллар киши йўқ...*

Ўқиб қолган

*Қалбимга етмади васлимга етган,
Дилимда тахланиб сўзим қоладир.
Юртим ёнадир. Кетар нурларим.
Ёшлар оқиб тугар... Кўзим қоладир.
Тизимда чўкмадим ҳеч кимсага тиз,
Товонимда босган изим қоладир.
Агар мендан ҳеч не қолмаганда ҳам
Шу учта хаёлчан қизим қоладир...*

Voice of America
Америка овози
www.voanews.com/uzbek

• Дунё хабарлари
• Америка ҳаётиндан лавҳалар
• Қўшма Штатлар сиёсати, иқтисоди, маданияти ва маърифатининг турли қирраларини ақс эттирган маълумотлар
• Америка ва дунё жамоатчилигини боғловчи қадриятлар
• АҚШ ва Марказий Осиё муносабатлари
• Вашингтон-Тошкент алоқалари
• Демократия ва инсон ҳуқуқлари борасидаги жараёнлар
• Терроризмга қарши кураш бошқичлари
• Дунёдаги долзарб воқеаларга Вашингтондан назар
Булارнинг ҳаммаси «Америка овози» радиосининг ўзбек тилида ҳавога узатиладиган дастурларида

Эшиттиришларимиз ҳар кун алоҳида-алоҳида дастурлар ҳолида Тошкент вақти билан 17.30-18.00 ва 20.00-20.30 ораллиғида эфирга узатилади.

«Америка овози»

радиосини қисқа тўлқин — УКВ
17.30-18.00 да 15470, 17555, 17730 кГцда 19 ва 16 метрларда;
20.00-20.30 да 7295, 9745, 15255 кГцда 41, 31 ва 19, шунингдек, Душанбе атрофида ўрта тўлқин 1143 килогерцада ва Ўш минтақасида FM 103,2 метрларда тинглаши мумкин.

VOA
МУРОЖААТ УЧУН
VOA UZBEK SERVICE Independence Avenue SW, Room # 2141, Washington, DC 20237, USA
Tel: (202)6197566, (202)6190368, fax: (202)2603498, (202)6190368
uzbek@voanews.com

Эскирган Шиор

Алишер Навоий номидаги республика кутубхонаси Тош-
кент шаҳрининг энг гўзал ва
энг гавжум қисмида жойлаш-
ган. Қолаверса, кутубхона ат-
рофида Ўзбекистон Республи-
каси Вазирлар Маҳкамаси,
қатор маъмурий идоралар
жойлашган.

Биз кутубхонага боргани-
мизда ёки ҳар кун шу ердан
ўтаётганимизда кутубхона би-
носи тепасида катта харфлар
билан (кечаси ёниб, товланиб
туради) ёзилган: «Мустақиллик
— халқимизнинг асрий оруз-
сидир» деган сўзларга кўзи-
миз тушади.

Бошқаларни билмайдиган-
у, биз уни ҳар ўқиганимизда:
«Наҳотки, ҳалиям мустақиллик-
ка эришмаган бўлса халқи-
миз?» деган фикр хаёлимизга
келади. Ҳалиям халқимизнинг
асрий орузси «орзу» лиғича

қолган бўлса? Ўн бир йилдан
буён биз нимани байрам қил-
моқдамиз? Халқимиз асрлар
бўйи оруз қилган хурлик — му-
стақилликка эришдик-ку! Нега
бу ёзув ҳалиям турибди? син-
гари саволлар бизни кўп
ўйлантиради. Ёки ўн бир йил-
дан буён нишонлаб келинаёт-
ган Мустақилликка аллақимда
ишонч йўқми? Узимизга-узи-
миз савол берамиз-у, жавоб
тополмаймиз. Эҳтимол, биз
яхши тушуниб етмагандирмиз.
Агар нотўғри бўлса, унда ёзув-
ни олиб ташлаш керак, деб
ўйлаймиз.

Муҳиддин САТТОРОВ,
Ўзбекистон ДЖТУ олмон
филологияси факультети декани,
филология фаилари номзоди,
доцент,
Ҳусанбой ТОЖИМАТОВ,
Ўзбек тили кафедраси
катта ўқитувчиси

Mustaqil gazeta
HURRIYAT

Ўзбекистон Оммавий ахборот во-
ситаларини демократиялаштириш ва
қўллаб-қувватлаш жамғармаси

Муассис:

Бош муҳаррир: Амиркул КАРИМОВ

Тахрир ҳайъати: Турсунали АКБАРОВ, Хуршид
ДУСТМУХАММАД, Азамат ЗИЁ, Абдуқа-
ҳор ИБРОХИМОВ, Наим КАРИМОВ,
Ҳасим САТТОРОВ (масъул котиб), Исмаи
ХУДОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари),
Озод ШАРАФИДДИНОВ, Раҳмон КҮЧҚОР

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот ва ах-
борот агентлигида 165-рақам билан рўйхатга олинган.
Бичими А-2.

Тахририят манзили: Тошкент шаҳри, Навоий
кўчаси, 16-уй. Телефон: 144-25-06, 41-52-72, 41-49-91.

Индекс:
Якка обуначилар ва ташкилотлар учун — 233

«Шарқ» наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-
хонасида босилди. Манзил: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Набатчи муҳаррир: Топшириш вақти — 21.00
Отабек ОРТИҚОВ Топширилди — 20.00
Мусаҳҳих: Буюртма — Г - 68
Муҳиддин АБДУРАСУЛОВ Адади: 3707

Тахририятга юборилган мактуб ва мақолаларга ёзма
жавоб қайтарилмайди.

«Hurriyat» kompyuter markazida Jamshed TOG'AEV
tomonidan sahifalandi.